

69. JOZEF STOPA

3 maart 1910, Pogwizdów, Polen

4 juli 1978, Breda

Soldaat 1ste Antitank Artillerie Regiment

Józef Stopa werd geboren op 3 maart 1910, district Łañcut, als zoon van Katarzyna en Walenty Stopa. In 1922 verhuisde het gezin naar Byszów-kolonie. In 1931 trouwde Józef Stopa voor het eerst met de weduwe Marianna en woonde met haar in Rzeszowice.

Toen de Duitsers en de Sovjet-Unie Polen verdeelden, begonnen de meest tragische tijden van deportatie van Polen tot diep in Sovjet-Rusland. In februari 1940 werd het gezin Stopa samen met andere gezinnen gedeporteerd naar de oblast Archangelsk, waar ze na een zware reis per goederentrein aankwamen; een reis van 2.500 km.

Nadat Hitler op 22 juni 1941 oorlog voerde met de USSR, begonnen de Sovjets te onderhandelen met de geallieerden en de Polen. Als gevolg hiervan is het Sikorski-Maysky-pact in juli 1941 getekend. Vervolgens werd een 'amnestie' afgekondigd voor Polen in de Sovjet-Unie. De Polen waren vrij en trokken naar de plek waar het Poolse leger werd gevormd onder bevel van generaal Wladyslaw Anders.

Het gezin Stopa vertrok in 1941 ook vanuit Rieczka naar het zuiden. Jozef Stopa verloor zijn vrouw en dochters tijdens deze moeilijke en lange reis van ruim 5.000 km. Nadat hij Oezbekistan had bereikt, stuurde Jozef Stopa zijn zoon Stanislaw naar een militair weeshuis en sloot hij zich aan bij de Poolse strijdkrachten in de USSR.

Jozef Stopa begon zijn dienst bij de Poolse strijdkrachten op 10 februari 1942. Hij reisde met de 7e Infanteriedivisie per schip naar Iran, waar zij de olievelden bewaakten. Tijdens de reorganisatie van het Poolse leger in het Midden-Oosten werd Jozef Stopa toegewezen aan de Poolse strijdkrachten in Groot-Brittannië. Hij arriveerde daar op 6 september 1942. Een week later werd hij overgeplaatst

naar het 1e Anti-Tank Artillerieregiment van de 1e Pantserdivisie, het 1e Korps.

Hij nam deel aan de gehele gevechtsroute van de 1e Poolse Pantserdivisie onder bevel van Stanislaw Maczek in de gelederen van het 1e Anti-Tank Artillerie Regiment; vanaf de landing in Normandië tot de bevrijding van Frankrijk, België, Nederland, inclusief de stad Breda, tot de capitulatie van de Duitse havenstad Wilhelmshaven. Vervolgens nam hij deel aan de bezetting van de afgescheiden zone van Duitsland tot de demobilisatie ervan op 9 december 1946 als korporaal.

Jozef Stopa woonde na de oorlog in Breda en trouwde op 27 september 1945 in Bentheim Nordhorn in Duitsland met een Nederlands meisje, Hendrika Adriana Teunissen. Ze kregen 6 kinderen. Jozef werkte als metaalslijper in een fabriek die kachels en steenkoolfornuizen produceerde en vervolgens gasfornuizen. Hij was sociaal activist, gevoelig voor het lot van ontheemden en vluchtelingen. Twee jaar lang zorgde hij voor een familie vluchtelingen uit Hongarije na de opstand in 1956. Hij zong in het Poolse gemeenschapskoor en stuurde zijn kinderen op zaterdag naar de Poolse gemeenschapsschool.

Hij vond zijn familie in Polen via het Poolse Rode Kruis. Voor het eerst na de oorlog ging hij naar zijn familie in Polen. Later ook met zijn gezin. Vervolgens bezocht Józef bijna elke twee jaar zijn familie in Polen en hielp hen ook financieel.

